

MEDLEMSRAPPORTERING FOR Universitetet i Bergen

For 2020

OFFENTLIG SEKTOR

”Å stille etiske- og sosiale krav i offentlige anskaffelser er nødvendig for å fremme anstendige arbeids- og miljøforhold. Det vil også styrke prinsippet om likebehandling, som er en forutsetning for velfungerende og effektive markeder.”

Til lesere av rapporten

Offentlig sektor er landets største kunde og forbruker. Med dette følger stor innkjøpsmakt og et stort ansvar. Gjennom forvaltningen av fellesskapets ressurser bør offentlige virksomheter gå foran og etterspørre varer som er tilvirket etter høye etiske og sosiale standarder for arbeids- og miljøforhold i leverandørkjeden.

Medlemmer i Etisk handel Norge har forpliktet seg til å bruke sin innflytelse til å øke oppslutningen om etisk handel. For medlemmer i offentlig sektor betyr det at innkjøpsmakten skal brukes på en måte som fremmer ansvarlig handel og rettferdig konkurranse mellom leverandører, der samfunnsansvar er en viktig komponent på linje med pris, kvalitet, leveringssikkerhet, osv. En viktig målsetting er derfor at etisk handel skal bidra til at useriøse leverandører ikke tildeles offentlige kontrakter. En annen, og like viktig målsetting, er at offentlig sektor anskaffer varer og tjenester på en måte som bidrar til at de som lager produktene får sine grunnleggende rettigheter oppfylt og at produksjonen ikke er til skade for miljøet.

Medlemmer i Etisk handel Norge er forpliktet til årlig å rapportere om fremdriften i arbeidet med etisk handel. Rapporten er offentlig tilgjengelig. Medlemmenes innmeldingstidspunkt vil påvirke hvor langt de har kommet.

Rapporteringsmalen for medlemmer i offentlig sektor ble revidert 2013, blant annet for å gi et bedre og klarere bilde av medlemmenes arbeid med etisk handel i leverandørkjeden. Andre forhold som miljøvennlige innkjøp, sosial dumping og anskaffelse av rettferdig handel-merkede varer er også viktig, men ikke en del av denne rapporten.

Heidi Furustøl
Daglig leder Etisk handel Norge

Forord fra: rektor Margareth Hagen

Universitetet i Bergens oppdrag er å bidra med kompetanse gjennom fremragende forskning, utdanning, formidling og innovasjon. Vår kunnskap former samfunnet og vi arbeider for å være et godt eksempel for offentlige institusjoners virke. Dette gjør vi spesielt gjennom vårt strategiske arbeid, som har resultert i vårt betydelige initiativ for bærekraft. På den faglige siden har vi blitt vertskap og initiativtagere til den nasjonale Bærekraftkonferansen. Denne er helt unik i verdenssammenheng. På grunn av vårt arbeid har både FN og the International Association of Universities gitt oss rollen som knutepunkt for bærekraftsmål nr. 14 – Liv under vann. I denne rolle skal UiB lede an i det globale arbeidet for kunnskap om bærekraftige hav.

Universitetsstyret har og har hatt en aktiv rolle i arbeidet med bærekraft og etiske krav. Arbeidet med å stille etiske krav til våre leverandørkjeder er forankret i styrevedtak første gang i 2012. I tillegg har universitetsstyret vedtatt retningslinjer for etisk handel og behandler årlig anskaffelsesstrategi og tiltaksplaner.

Universitetet i Bergen har arbeidet med profesjonalisering av anskaffelsesprosessen over mange år, slik at anskaffelser kan gjøres profesjonelt, effektivt og med integritet. Arbeidet skjer blant annet i tråd med strategidokumenter vedtatt av universitetsstyret, lov og forskrift om offentlige anskaffelser, tildelingsbrev fra departementet og FNs bærekraftsmål.

Arbeidet med etisk handel er en viktig del av samfunnsansvaret og er med på å påvirke leverandører til å respektere grunnleggende menneskerettigheter og ILOs kjernekonvensjoner i sine leverandørkjeder. Universitetet i Bergen har vært medlem i Etisk handel Norge siden 2013 og dette bidrar til at vi i samarbeid med andre offentlige innkjøpere kan forbedre vår anskaffelsespraksis på en måte som fremmer økt respekt for grunnleggende menneskerettigheter i leverandørkjeden.

Om virksomheten:

Navn:

Universitetet i Bergen

Antall ansatte:

3 700

Samlet innkjøp av varer og tjenester, inkl. investeringer, i rapporteringsåret (NOK):

1 800 000 000

Anskaffelser og leverandører som omfattes av årsrapporten:

Antall anskaffelser som omfattes av rapporten:

21

Hvilke varer som omfattes:

Møbler, arbeidstøy, kjemikalier, PC/server, kontor- og laboratorierekvisita, kopimaskiner, dentale forbruksvarer, blomster, solskjermingsprodukter og skilt

Antall leverandører:

30

Totalverdi (cirka) på anskaffelsene som omfattes av rapporten (NOK):

230 000 000

Kontaktinformasjon for rapporten:

Navn: Kitty Amlie Tverrå

Stilling: Seniorrådgiver

Epost: kitty.tverra@uib.no

Telefon: 55 58 21 08

Innmeldingsår i Etisk handel Norge:

2013

“Universitetet i Bergen deltar i prosjektet Bærekraft 17 hvor ulike offentlige innkjøpere samarbeider om å følge opp etiske krav blant leverandører og i leverandørkjeder”

Foto: Flickr, ILO Better Work Programme

Prioriterte mål / aktiviteter i rapporteringsåret

Mål / aktiviteter for rapporteringsåret	Status / fremdrift
Aktiv deltakelse i Bærekraft 17 gjennom deltakelse i styringsgruppe og kategoriteam	UiB har vært representert i styringsgruppen og kategoriteamet bygg og anlegg i 2020
Implementere metode for avtaleoppfølging gjennom eget prosjekt i 2018-19	Prosjektet har beskrevet metode og arbeidsdeling for gjennomføring av avtaleoppfølging. I 2020 er oppfølging av etiske krav gjennomført i tråd med vedtatt rutinebeskrivelse
Gjennomføre aktsomhetsvurdering etter OECDs veileder av UiBs negative påvirkning på mennesker, miljø og samfunn	Kartleggingarbeid og vurderinger er gjennomført og vil fortsette i 2021. Kurs i aktsomhetsvurdering i regi av EHN har bidratt til kompetansebygging

Prioriterte mål / aktiviteter for kommende rapporteringsår

Mål / aktiviteter
Aktiv deltakelse i Bærekraft 17 gjennom deltakelse i styringsgruppe og kategoriteam
Gjennomføre jevnlig risikokartlegginger for brudd på grunnleggende menneskerettigheter og sosial dumping ved kommende anskaffelser
Videreutvikle arbeid med aktsomhetsvurdering av UiB

1. FORANKRING

Forankring, organisering og kompetanse

1. FORANKRING, ORGANISERING OG KOMPETANSE

1.1 Hvordan arbeid med etisk handel er forankret og organisert i virksomheten

Om arbeidet med etisk handel er forankret i strategiske prosesser / dokumenter.

Arbeidet med etiske krav i leverandørkjeden ble forankret ved styrevedtak 29.11.2012. I styresaken er det angitt hvilke målsetninger universitetet har for arbeidet. I tillegg ble det vedtatt retningslinjer for etisk handel. I anskaffelsesstrategi for perioden 2020-24 er etisk ansvar og samfunnsansvar et av fem delmål. Strategien følges opp med årlige tiltaksplaner som legges frem for universitetsstyret.

Om det er utarbeidet en konkret plan eller tilsvarende for mål / aktiviteter som gjelder rapporteringsåret.

Ja, det er utarbeidet årlige tiltaksplaner

Om det rapporteres på fremdriften i arbeidet med etisk handel til administrativ / politisk ledelse i virksomheten.

Det rapporteres til innkjøpssjef. Årlige tiltaksplaner som oppfølging av anskaffelsestrategien, legges frem for styret.

Om en person i virksomheten har ansvar for arbeidet med etisk handel.

En rådgiver ved Seksjon for innkjøp har koordineringsansvaret for arbeidet med etisk handel.

Om andre personer i virksomheten er involvert i arbeidet med etisk handel.

Ytterligere en rådgiver deltar i arbeidet med egenrapportering og oppfølging av leverandører sammen med koordineringsansvarlig. Innkjøpssjefen er sterkt involvert i arbeidet med etisk handel. Alle anskaffelsesrådgiverne ved Seksjon for innkjøp deltar i risikovurderingen knyttet til den enkelte anskaffelse og beslutning om utvidete etiske krav til leverandør og leverandørkjede. I perioden 2018-2019 er det gjennomført et prosjekt i systematisk avtaleoppfølging, og det er i prosjektet laget rutinebeskrivelser og ansvarsfordeling som legges til grunn for oppfølging av etiske krav. Det er også etablert et nettverk for etisk handel med UiO, NTNU, og UiT.

1.2 Kompetanseutvikling og opplæring

Om deltakelse på kurs og/eller andre kompetansehevende tiltak i rapporteringsåret for å øke kunnskapen om etisk handel hos ansatte.

Deltakelse i Bærekraft 17-arbeid, kurs i aksomhetsvurdering og kompetansedeling på seksjonen

Om virksomheten har identifisert behov for opplæring og/eller andre kompetansehevende tiltak knyttet til etisk handel.

Det er behov for mer kompetanse på risikovurdering og konkrete vurderinger av de tilbakemeldinger vi mottar fra leverandørene.

2. IMPLEMENTERING

Implementering av etisk handel i anskaffelsesprosessen

Foto: Kirkens Nødhjelp

2. IMPLEMENTERING AV ETISK HANDEL I ANSKAFFELSESPROSESSEN

2.1 Risikokartlegging

Beskriv metode og/eller kilder for risikokartlegging virksomheten bruker, før eller etter inngåelse av kontrakt, for å identifisere risiko for mulige brudd på arbeidstakerrettigheter og miljøforhold i leverandørkjeden.

I utgangspunktet støtter vi oss på DFØs kompetanse og andre offentlige rapporter. UiB har knyttet seg til Oslo kommunes rammeavtale for bistand til kontraktsoppfølging av etiske krav i leverandørkjedene. Som del av denne avtalen har vi tilgang til revisjonsrapporter gjennomført av andre avtaleparter.

2.2 Etiske/sosiale krav i anskaffelsesprosessen

Oppgi i hvilke anskaffelser etiske- og sosiale krav er anvendt i rapporteringsåret, inklusive anskaffelser tidligere år dersom disse er gjenstand for oppfølging; type avtale; antall leverandører som leverer på avtalene; krav i hvilke faser i anskaffelsesprosessen. Virksomheter som legger etiske- og sosiale krav til grunn i alle anskaffelser lister opp minst fem anskaffelser der kravene anses som relevante.

I hvilke anskaffelser	Type avtale	Antall leverandører på avtalen	Anvendt etiske/sosiale krav i anskaffelsesprosessen		
			Som kvalifikasjonskrav	Ved tildeling av kontrakt	Som kontraktsvilkår
ANSK-0033-18 Kjemikalier	Rammeavtale	1	Nei	Nei	Ja
ANSK-0316-18 Laboratorierekvisita	Rammeavtale	7	Ja	Nei	Ja
ANSK-0006-20 Nøkkel, beslag, låsarbeid og matriell	Rammeavtale	1	Ja	Nei	Ja
ANSK-2427-16 Profileringsmateriell	Rammeavtale	1	Ja	Nei	Nei
ANSK-2430-16 Blomster	Rammeavtale	1	Ja	Nei	Ja
ANSK-0076-19 Rammeavtale verktøy	Rammeavtale	1	Nei	Nei	Ja
ANSK-2298-15 Vaskeritjenester/tøytjenester odontologi	Rammeavtale	1	Nei	Nei	Ja
ANSK-0095-20 Dentale forbruksvarer	Rammeavtale	2	Ja	Nei	Ja

ANSK-2465-16 Arbeidstøy, fottøy og personleg verneutstyr (PVU)	Rammeavtale	1	Ja	Nei	Ja
ANSK-3015-18 Møbler	Rammeavtale	3	Nei	Nei	Ja
ANSK-3018-18 Hansker og personlig verneutstyr	Rammeavtale	1	Nei	Nei	Ja
ANSK-3086-18 Kontorrekvisita	Rammeavtale	1	Nei	Nei	Ja
ANSK-0133-18 Rammeavtale Mac	Rammeavtale	1	Nei	Nei	Ja
ANSK-2832-17 Lagring NetApp	Rammeavtale	1	Nei	Nei	Ja
ANSK-0235-18 AV- installasjon og service	Rammeavtale	1	Nei	Nei	Ja
ANSK-2299-15 Print Kopi	Rammeavtale	1	Ja	Nei	Ja
ANSK-0119-18 Rammeavtale Server	Rammeavtale	1	Nei	Nei	Ja
ANSK-0065-19 Rammeavtale PC-skjerm	Rammeavtale	1	Nei	Nei	Ja
ANSK-0251-19 Rammeavtale PC	Rammeavtale	1	Nei	Nei	Ja
ANSK-0053-18 Rammeavtale innvendig skjerming mot sol og innsyn	Rammeavtale	1	Nei	Nei	Ja
ANSK-0035-20 Rammeavtale skiltproduksjon	Rammeavtale	1	Nei	Nei	Ja

Oppgi hvilken mal for etiske- og sosiale kontraktsvilkår og mal for kvalifikasjonskrav som er brukt i anskaffelsene listet opp i tabellen (Etisk handel Norge, Difi, egen mal, annen mal.)

Vi bruker EHNs mal for etiske krav med enkelte tilpasninger. Når det gjelder kvalifikasjonskrav, har vi samarbeidet med de andre universitetene om noen minimumskrav.

2.3 Oppfølging av etiske- og sosiale krav i kontraktfasen

Hvilke enkeltprodukter/varer har vært gjenstand for kontraktsoppfølging i rapporteringsåret (kan også innbefatte enkeltprodukter/varer på avtaler inngått tidligere år)?

Laboratorierekvisita, AV-utstyr, Mac, servere

Beskriv oppfølgingstiltak og -aktiviteter virksomheten har gjennomført overfor leverandører i rapporteringsåret for å påse etterlevelse av de etiske- og sosiale kravene i kontraktsfasen:

Utsendelse av egenrapporteringskjema om etiske kontraktkrav

Hvor mange leverandører har vært gjenstand for kontraktsfølging knyttet til etiske- og sosiale krav i rapporteringsåret (gjelder avtaler inngått i rapporteringsåret og avtaler inngått tidligere år)?

5 leverandører (i tillegg har UiB sluttet seg til 3 avtaler som følges opp av Statens innkjøpssenter/DFØ)

Er det i rapporteringsåret identifisert avvik fra de etiske- og sosiale kontraktskravene hos aktører i leverandørkjeden?

Nei

Hvis ja : Angi type avvik, hvor i leverandørkjeden avvikene er identifisert, tiltak iverksatt for å rette avvikene, samt status.

Type avvik (barnarbeid, HMS, lønn, arbeidstid, etc)	Hvor i leverandørkjeden	Tiltak iverksatt for å rette avvik	Status

Beskriv erfaringer i arbeidet med anvendelse av etiske- og sosiale krav i anskaffelsesprosessen.

Flere leverandører kjenner nå til prosessen med å svare på egenrapporteringskjemaer. Noen leverandører gir lite utfyllende svar og må derfor følges opp ytterligere. Vi vil trekke frem et positivt svar fra Atea, som på spørsmål om hvilke resultater de ser av arbeid med leverandørkjedene svarer slik:

- Vi har fått en produsent til å bli med å RBA (Responsible Business Alliance), som ikke var det før vi stilte dette kravet, og målet er at vi skal kunne ha samme påvirkning på enda flere produsenter fremover.
- Vi har fått flere produsenter til å etablere retningslinjer på konfliktmineraler.
- Vi har fått flere produsenter til å oppdatere sin Code of Conduct eller etablere Code of Conduct hvor de ikke har hatt dette fra før.
- Vi har fått flere produsenter til å gjennomføre revisjoner av verdikjeden sin.
- Vi har fått flere produsenter til å implementere mere robuste styringssystemer for oppfølging av verdikjeden sin.
- Gjennom dialog med kundene våre og å hjelpe dem med å sette strenge krav til sine leverandører, så er både vi og kundene som stiller krav med på å drive industrien fremover.

Takk for at dere er en ansvarlig kunde og følger opp deres leverandører på en så god måte. Dette er et eksempel til etterlevelse, og noe vi oppfordrer alle kunder til å gjøre."

3. PÅDRIVERROLLE

Pådriverrolle, dialog og kommunikasjon

Foto: Shutterstock

3. PÅDRIVERROLLE, DIALOG OG KOMMUNIKASJON

3.1 Øke oppslutning internt og eksternt

Har virksomheten gjennomført tiltak/aktiviteter internt og eksternt i rapporteringsåret for å øke bevisstheten, kunnskapen og oppslutningen om etisk handel.

Ja

Hvis ja, beskriv tiltak/aktiviteter

Type tiltak	Formål	Målgruppe
Opplæring av bestillere (innkjøpere)	Etisk handel er et av temaene i innføringskurset i innkjøp som holdes for alle bestillere ved UiB	Bestillere/innkjøpere
Interne møter	Gjennomgang av rutiner, overføring av kompetanse	Ansatte ved Seksjon for innkjøp
Omtale av etisk handel som del av avtaleoppfølgingsprosjektet	Etisk handel inngår som del av prosjektet for å etablere systematisk avtaleoppfølging	Ledere, ansatte ved Seksjon for innkjøp, bestillere
Deltakelse i Bærekraft 17	Øke kompetansen blant ansatte gjennom kompetansedeling	Ansatte ved Seksjon for innkjøp
Deltakelse i Bærekraft 17	Ekstern kommunikasjon om økt aktivitet knyttet til arbeid med etiske krav i anskaffelsesprosesser	Leverandører og oppdragsgivere
Deltakelse på eksterne møter med etisk handel som tema	Øke kompetansen blant ansatte som har ansvar for anskaffelsesprosesser	Ansatte ved Seksjon for innkjøp

3.2 Kommunikasjon

Hvordan virksomheten kommuniserer internt om sitt arbeid med etisk handel.

Informasjon på egne nettsider. Tema under opplæring av bestillere og ledere.

Hvordan virksomheten kommuniserer eksternt om sitt arbeid med etisk handel.

UiB har informasjon på web:

<https://www.uib.no/ledelsen/73794/etikk-ved-uib#etikk-i-anskaffelser>

<http://www.uib.no/oka/77764/v%C3%A5re-forventninger>

Kontakt:

Universitetet i Bergen

Kitty Amlie Tverrå

kitty.tverra@uib.no

55 58 21 08